

Tabel 1

42 sorter af solbær. Sortsnavn, sortsoprindelse, planteår, dato for fuld blomst og høst i 2008, udbytte i 2008 og 2009 samt vurdering af bærdrys og høstbarhed i 2009.

Sortsnavn	Oprindelse	Planteår	Fuld blomst dato	Høst dato	Bærestørrelse ¹	Udbytte ¹	Udbytte ¹	Drys ²	Høstbarhed ³	Bemærkninger
			2009	2009	gram per 100 styk	ton per hektar	ton per hektar	2009	2009	2009
Ben Lomond	Skotland	2000	1. maj	10. aug	78 b	8,8 a	16,3 a	5	6	
1704/124	England	2000	30. apr	3. aug	54 d	4,5 cd	11,3 bc	5	5	
1706/215	England	2000	2. maj	3. aug	64 c	7,5 a	10,0 c	3	4	Skivesvamp
1706/91	England	2000	2. maj	3. aug	66 c	7,0 ab	7,7 cd	3	7	Lange klaser, skivesvamp
Ben Tron	Skotland	2000	1. maj	28. jul	84 b	9,0 a	14,7 ab	5	5	
Haakon	Norge	2000	2. maj	27. jul	68 c	7,5 a	6,6 cd	5	7	
Kristin	Norge	2000	30. apr	29. jul	62 cd	4,1 d	7,0 cd	5	7	
Ometa	Schweiz	2000	1. maj	28. jul	54 d	4,7 bcd	8,2 cd	5	5	
Storklas	Norge	2000	1. maj	29. jul	85 b	6,8 abc	8,2 cd	5	7	
Titania	Sverige	2000	30. apr	21. jul	96 a	8,7 a	3,7 d	5	7	
Ben Lomond	Skotland	2001	1. maj	10. aug	72 bc	8,0 d	17,5 ab	5	6	
Almiai	Litauen	2001	2. maj	28. jul	112 a	13,7 a	18,8 ab	5	5	
Ben Alder	Skotland	2001	2. maj	14. aug	55 d	10,4 bc	18,5 ab	5	6	Skivesvamp
Ben Avon	Skotland	2001	9. maj	30. jul	72 bc	11,0 b	19,5 a	5	5	
Ben Dorian	Skotland	2001	2. maj	3. aug	53 d	2,2 cd	16,0 b	5	5	Skivesvamp
Ben Gairn	Skotland	2001	28. apr	21. jul	77 bc	7,6 d	5,0 e	5	3	
Ben Hope	Skotland	2001	2. maj	14. aug	78 bc	11,1 b	17,1 ab	5	5	
Ben Nare	Skotland	2001	29. apr	23. jul	103 a	7,2 d	12,9 c	5	7	
Cacanska	Serbien	2001	27. apr	28. jul	65 cd	3,0 e	2,9 e	5	7	Meldug, skivesvamp
Gagatai	Litauen	2001	29. apr	24. jul	85 b	9,2 bcd	12,4 cd	5	7	
Joniniai	Litauen	2001	29. apr	24. jul	103 a	7,4 d	10,7 cd	5	7	
Laimiai	Litauen	2001	27. apr	24. jul	73 bc	3,2 e	5,3 e	5	7	
Vakariai	Litauen	2001	1. maj	6. aug	57 d	8,1 d	9,6 d	5	5	Septoria
Ben Lomond	Skotland	2002	1. maj	10. aug	71 e	9,3 bc	18,2 a	5	6	
17/B/1	Polen	2002	1. maj	29. jul	67 e	6,9 cde	9,8 d	5	5	
Gofert	Polen	2002	29. apr	21. jul	70 e	10,3 ab	4,9 e	5	5	
Ores	Polen	2002	2. maj	29. jul	67 e	8,4 bcd	13,0 bcd	5	5	
PC 17	Polen	2002	30. apr	3. aug	87 bc	12,4 a	16,8 ab	5	7	
PC 425	Polen	2002	5. maj	30. jul	119 a	8,5 bcd	12,8 cd	5	5	
Ruben	Polen	2002	2. maj	29. jul	85 cd	6,5 de	14,8 abc	5	5	
Titania	Sverige	2002	30. apr	21. jul	93 b	7,8 bcd	5,4 e	7	7	
Titania, forædler	Sverige	2002	30. apr	21. jul	78 d	5,0 e	2,2 e	7	7	
Ben Lomond	Skotland	2003	1. maj	10. aug	72 ab	9,0 a	16,5 a	5	6	
N16	Norge	2003	4. maj	30. jul	78 a	4,8 cd	7,6 c	5	5	
Narve Viking	Norge	2003	5. maj	30. jul	66 b	7,0 b	12,1 b	3	3	
Tiben	Polen	2003	29. apr	30. jul	79 a	9,3 a	11,7 b	5	5	
Tisel	Polen	2003	29. apr	21. jul	64 b	9,7 a	4,1 e	5	7	Høstet lidt for tidligt
Varde Viking	Norge	2003	28. apr	30. jul	72 ab	6,5 bc	4,9 de	5	7	
Victor Viking	Norge	2003	30. apr	29. jul	74 ab	4,2 d	6,7 cd	5	5	Meldug
Planteafstand 0,5 x 3,5 meter										
Ben Lomond	Skotland	2004	1. maj	3. aug	77 b	7,5 a	20,4 a	5	4	
8944-13	Skotland	2004	29. apr	23. jul	51 de	3,3 b	14,7 bc	5	7	
8944-4	Skotland	2004	1. maj	23. jul	45 e	3,1 b	9,0 d	5	7	
Baldwin	Skotland	2004	2. maj	14. aug	60 cd	5,1 ab	17,4 ab	5	5	Skivesvamp
Ben Connan	Skotland	2004	30. apr	3. aug	93 a	7,8 ab	19,2 ab	5	4	
Ben Tirran	Skotland	2004	3. maj	3. aug	65 c	7,5 a	15,3 bc	5	5	
Noir de Bourgoune	Frankrig	2004	3. maj	28. jul	51 de	5,8 ab	11,9 cd	5	7	

1. Tal efterfulgt af det samme bogstav i kolonner for samme planteår er ikke signifikant forskellige for $P \leq 0,05$.

2. Drys: 3 = intet, 5 = lidt, 7 = meget.

3. Høstbarhed: 3 = svær, 5 = medium, 7 = let

De gamle solbærsorter er stadig gode

Undersøgelser af 42 solbærsorter viser, at nyere sorter fra Skotland, Litauen og Polen giver høje udbytter, men at de alligevel har svært ved at konkurrere med gamle kendinger som Ben Lomond, Ben Alder og Ben Connan.

TEKST: HANNE LINDHARD PEDERSEN
INSTITUT FOR HAVEBRUGSPRODUKTION, ÅRSLEV
HANNE.LINDHARD@AGRSCI.DK

Det er et ønske at finde nye sorter af solbær til industriel produktion. Sorterne skal kunne høstes mekanisk, og de skal give et højt udbytte. I Skotland og Polen er der store forædlingsprogrammer for solbær, i Norge og Sverige mindre programmer. I Årslev har vi afprøvet en lang række sorter og indsamlet resultater i 2008 og 2009.

Forsøget

42 solbærsorter blev plantet i konventionelt sortsforsøg over en periode på fem år. Ben Lomond er brugt som målesort og plantet hvert år. Planteafstanden er på 3,5 gange 0,9 meter svarende til 3.174 buske per hektar. Dog er plantingen fra 2004 ændret til 3,5 gange 0,5 meter svarende til 5.714 buske per hektar for at matche planteafstanden i praksis.

Buskene er plantet i parceller af seks buske og gentaget minimum tre gange. Der er sået svagtvoksende græs i kørebanelen.

Arealet i rækkerne holdes rent med herbicider, og buskenes sprøjtes og gødes efter standard praksis.

Ben Hope, Ben Avon, Almiai og PC 17

Udbytterne i de to år er meget forskellige. I 2008 var de lidt lavere end almindeligt og 2009 højere. For alle sorterne var udbyttet i 2009 63 procent højere end i 2008. De sorter, som havde et højt udbytte i begge år, var Ben Lomond, Ben Alder, Ben Tron, Ben Connan, Ben Avon, Ben Hope, Baldwin, Almiai og den polske nummer sort PC 17.

NYE SORTER – Seniorforsker Hanne Lindhard i Årslev står for en undersøgelse af 42 solbærsorter. Forsøgene fortsætter de næste fire år, hvor sortimentet udvides, og resultaterne udbygges med analyser af bærkvaliteten.

Af de nyere skotske sorter ligger Ben Hope, der er modstandsdygtig mod knopgalmidter, og Ben Avon med høje udbytter. Ben Gairn, der er resistent mod ribbesvind, skuffer derimod med lave udbytter, og desuden er bærrerne svære at ryste af, tabel 1 side 156.

Almiai fra Litauen og PC 17 er sorter, vi må holde nøje øje med i fremtiden. PC 17 er kasseret i afprøvningen i Polen, fordi den ikke var noget specielt for dem. Baldwin er en ældre britisk sort, som er meget modtagelig for meldug og skivesvamp og er udgået af produktion.

Ellers må vi konstatere, at det er svært for de nye sorter at komme på højde med de gode, klassiske sorter Ben Lomond og Ben Alder. Disse to sorter har sammen med Ben Tron og Ben Connan deres berettigelse på listen over sorter, som anbefales til plantning i Danmark, tabel 1.

Tisel og Titania skuffer

De nye spændende polske sorter Ruben, Ores, Gorfert og de lidt ældre Tiben og Tisel kommer ikke udbyttmæssigt på højde med Ben Lomond. Specielt Tisel og Gofert skuffer i 2009.

Titania er taget ud af det anbefalede sortiment. Den skuffer i de fleste år og specielt i 2009, hvor der var et kraftigt bærdrys. Vi har fået sortsmateriale igen direkte fra forædleren for at se, om ændringen i udbyttene eventuelt skyldes forkert opformeringsmateriale. Men planterne direkte fra forædleren havde lavere eller et lige så lavt udbytte, tabel 1.

Forsøg fortsætter

Sortsforsøgene fortsætter i hvert fald i de næste fire år. Vi vil udvide sortimentet, og vi vil også analysere bærrernes indre kvalitet. ■